

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 10 (585).

LÖRDAGEN DEN 4 FEBRUARI 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN ..... KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. > 5: IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR. JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPNA KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	---	---	---	--

ZELMA BERG, OLDFRU PÅ GRIPSHOLMS SLOTT.

OLDFRU ÄR EN från gamla tider känd benämning, som troligen härleder sig från Tyskland, men hvars innebörd icke torde vara så allmänt bekant. Oldfru kallas nämligen den dam, som har inne vården och tillsynen af ett kungligt slott sig anförtrodd. Hennes göromål äro af mångfaldig art och därigenom icke så lätta att specificera. Slottets alla inventarier, möbler, linneförråd och dyrbarheter af alla slag stå under hennes uppsikt och ansvar. Med tillhjälp af s. k. fatbursjungfrur och äfven manlig betjäning, åligger det henne att tillse det slottsrummen städs äro i ordentligt skick, att ingenting förfares och att utslitna öfverdrag, gardiner och linneförråd ersättas af nya. Efter hvarje lustresa med dess större eller mindre folkvandring i de kungliga salarne och gemak sopas och dammas alla rummen, hvarjämte en gång om året den stora, s. k. kronskurningen äger rum, då slottets alla vrår och vinklar, alla gångar och trappor från högan loft till bottenvåningen undergå den noggrannaste rengöring, hvarvid helt visst inga bakterier lämnas ostörda i sina gömslen.

Vid kungliga besök klär slottet sig i festskrud, alla skyddande öfverdrag från möbler borttagas och mattor och borddukar, som i hvardagslag ligga undangömda i de talrika förrådsrummen, påläggas. Det hela får härigenom ett bebodt utseende och de nyss så öde rummen, befolkade endast med minnen från förgångna tidevarf, lefva upp på nytt. Men att alla dessa metamorfoser icke ske såsom genom ett trollslag af sig själfva, är lätt att förstå. Tvärtom fordras vakna tankar och verksamma händer, ledda af oldfruns granskande och ordnande blick. Hennes lif kan således aldrig bli ett »dolce far niente», skulle det än på afstånd för den oerfarne synas så.

Den nuvarande oldfrun på Gripsholms slott i Södermanland, fröken *Zelma Berg*, har blott sedan förliden vår innehaft denna befattning. Hon föddes den 8 sept. 1848 på egendomen Tisby i Upland. Fadern var militär och arrenderade då det Duvaldska fideikomisset, men utbytte snart detta hem mot en egen mindre gård i trakten af Sala. Såsom driftig landbrukare deltog han själf i arbetet, bröt mark, uppodlade nya åkertegar, plöjde och sådde. Icke mindre verksam var husmodern vid hans sida, som med outröttlig flit arbetade för barnens uppfostran och husets förkofran. Det var ett flitens och idoghetens trefna hem, med goda impulser för uppväxande söner och döttrar. Den lilla lifliga, men något veka dottern Zelma visade redan från tidiga barnomsår lust och fallenhet för läsning, jämte det att hon helst af allt höll skola med sina dockor. Detta väckte föräldrarnes uppmärksamhet på gryende anlag, som borde utvecklas, hvarför de beslöto att låta henne förberedas för lärarinnekallet. »Kanske skall Gud på den vägen låta henne blifva till gagn i världen,» tänkte modern och fogade sig i nödvändigheten att lämna ifrån sig den lillas uppfostran. I denna afsikt sändes hon till hufvudstaden, där hon i en berömd flickskola tog de första stegen på kunskapens väg. Efter några års arbete hade hon afslutat skolkursen, hvilken hon dock ytterligare utvidgade genom trägna själfstudier, och slutligen, under ett längre vistande i Frankrike, genom språklektioner för den berömda professor Aubin i Tours.

Under sin vistelse bland främlingar vann hon ock en mera omfattande blick på tidens kraf i allmänhet. Den enkla landflickan förvärfvade vanan att umgås i finare sällskapskretsar och där röra sig med en lätthet, som under hennes kommande lif blef henne till mycket gagn.

Vid 20 års ålder erhöi hon sin första själfständiga plats hos öfverste Munchs i Jönköping, som lärarinna för deras enda dotter, nuva-

rande prinsessan Bernadotte. I detta hem omfattades hon med stor välvilja, hvarför hon ock med starka band, som aldrig slappats, kände sig fästad vid detsamma. Sedan hon 1875 slutat sin uppgift här har hon, med undantag af en kortare tid hos landshöfding Edelstams i Kalmar, hufvudsakligen haft sin verkamhet inom von Essenska familjerna i Västergötland. Det har således förunnats henne att alltjämt, mer än de flesta lärarinnor, lefva i yttre lyckliga förhållanden och omfattas med kärlek och förtroende så väl af de unga, som varit lämnade åt hennes ledning, som af deras föräldrar, af hvilka hon mera räknats såsom tillhörande familjen än såsom utomstående. Detta har i väsentlig mån bidragit att för henne lätta det i sig själf mödosamma uppfostringskallet, på samma gång det fostrat henne själf för lifvet och dess allvarliga kraf.

Åtskilliga gånger har hon ock kommit i tillfälle att göra längre eller kortare utländska resor, hvarunder främmande länders natur och konstskatter jämte värderika bekantskaper af förblifvande art blifvit för henne ett fruktbarande kapital. En af dessa resor hade hon förmånen att få göra med den kände åldrige mecenaten konsul Oscar Ekman och hans familj, med hvilken hon tillbragte en oförgätlig vinter i Italien. Efter återkomsten därifrån har hon alltjämt rönt nya bevis på dessa gynnares fortvarande intresse, särskildt vid flyttningen till Gripsholm.

Efter en mångårig framgångsrik verksamhet som lärarinna lämnade hon detta kall, för att emottaga plats som husmoder och värdinna i ett hem, som genom döden beröfvats en sådan. Och äfven för denna plats, med dess nya fordringar, visade hon sig utrustad. Den blef ock liksom en förberedelse för den uppgift, som ännu återstod henne, då hon i april 1898 utnämndes till sin nuvarande befattning såsom oldfru på det naturskönt belägna gamla Vasa-slottet vid Mälarens strand.

Må hon där i hägnet af samma goda hand, som hittills så troget jämnat hennes väg, ännu få verka i välsignelse och utså några korn af ädel säd vid den välgkant, där hon går fram!

L. S.

TILL VÅR ÄRADE LÄSEKRETS rikta vi en vördsam uppmaning att ihågkomma Idun med insändande af fotografier och teckningar, som kunna vara af intresse för vår illustrationsafdelning. Alla hafda kostnader ersätta vi naturligtvis tacksamast.

»SÅ KAN DET GÅ». FÖR IDUN
AF SNORRE.

UTI EN STAD, ej just belägen
Vid, hvad man kallar, »stora vägen»,
Men se så där en smul i vrån,
Där lugnt och skönt och godt man mådde,
Och dit blott sällan ljudet nådde
Af världens buller utifrån,
En dag en sällsam oro rådde.
Än öppnas här, än där en port,
Och stadens fruar immerfort
Till samma mål så ifrigt trippa
Emot ett hus med frontespis,
Där stor och tjock och fet och vis
Borgmästarn bor med sin Xantippa.
— För resten snäll och god som gull,
Ja, själfvaste välvilligheten.
Hon namnet fick i hastigheten
För vighetens och rimmets skull. —
Snart är nu hela salen full,
Och midtuti står kaffebordet
Och doftar frestande och godt,
Och se'n man tår och påtår fått,
Borgmästarinnan ta'r till ordet:

»Ack, litet tänker man, gunås,»
Hon säger vemodfull i tonen,
»När själf så här man smort sitt krås,
Uppå de stackars fattighjonens,
Som kanske icke ha en bit.
I dag jag ej er hjudit hit
Blott för att dricka och att doppa,
Men för att tala deras sak,
Som under låga kojans tak
Knappt kunna få en tarflig soppa.
Jag tänkt, att vi för deras skull
Med nytta kunnat nöjet ena
Och haft en bal, men många mena,
Det kostar på ens goda hull
Och på de gamla styfva bena,
Och utaf vuxen ungdom har
Vår stad så gruffligt litet kvar.
Men fler resurser ju man har,
Det kunde göras en basar,
Dock tror jag mindre den renderar.
Så vet jag en och ann' funderar,
Om ej som uti grannsta'n X
Vi kunde ha ett litet spex,
Förmågor skulle visst ej brista,
Här finns väl också en och ann',
Bevars, som har sin lilla »gnista».
Jag dock ej saken lämplig fann,
Men uti samråd med min man,
Som delta'r hjärtligt äfven han
Och ömmar för sin arma nästa,
Jag funnit på det allra bästa
Och har den äran föreslå
En vacker och charmant tablå.»

Stort bifall ifrån fruars skara,
En ljus idé på alla sätt;
Ja, intet kan väl mera nätt
Och mera lämpligt vara.
Och fortare än här jag rimmar,
Borgmästarinnan nu med fart
Inför de andra klargör snart,
Hvad hon tänkt ut i nattens timmar:
En tafla både fin och fager,
Som bör slå an på alla lager,
En herdegosse ifrån byn,
Så ren och söt och skär i hyn,
Han somnat på en mossig tufva
Att honom skänka drömmar ljufva
Små änglar sänkt sig ned ur skyn.
Bör det ej bli en vacker syn
Med litet tarlatan och gaz
Och vingar gjorda af karkas
Och moln och skyar utaf tyll,
En rent förtjusande idyll?

»Men änglarne?» en liten fru
Uti all enfald vågar spörja.
»Ack, godt om ungar ha vi ju,
Så för den saken, söta du,
Vi minst af allt behöfva sörja.»

Och när nu allting blifvit sagdt,
Så gingo fruarna på jakt
I sta'n att efter änglar leta.
Skomakarns Tilda, skräddarns Greta
Och bagarns Lisa togos med
Bland herrskapsbarnen, kan man tänka.
För sakens skull man fick sig sänka
En smula till de djupa led
För att få deras slantar med.
Och mor fick sta' och tvätta ungen,
Till vingar skaffa sig modelln
Och satt och snörpade om kvälln,
Och stackars far fick öppna pungen.
Där var ett rifvande i sta'n
Om tyll och gaz och tarlatan.

Och så en dag i rådstu'ns trappor
Där vandrade en procession
Till generalrepetition
Af ungar tultande i kappor
Och ungar burna uti sjal,
Af mammor upp i rådstu'ns sal.
Här skulle änglarne draperas
Uti sin sida hvita dräkt,
Så lätt och luftig som en fläkt,
Och vändas, ordnas och placeras.
Det skulle gå just som en dans
För henne till triumf och glans
Borgmästarinnan hoppfullt trodde,
Där viktigt hon i salen snodde,
Och allting gick så lätt och bra,
Det tycktes uti första taget.
Se'n ville alla mammor ha'
Sitt lilla ord med uti laget.

Ett dämpadt sorl från första stund
Snart växte till den vilda stormen,
Det grälades af hjärtans grund,
Och kinkig var man ej på formen.
Skomakarns fru, så arg och röd,
Med blickar och med gester vilda,
Förstod då inte för sin död,
Hvarför man gömde hennes Tilda.
Hon va' så söt med bränder lugg,
Men syntes ej ett enda dugg,
Och bagarns fru sin lilla skatt
Väl tyckte att hon ville visa.
Bak prostens tjocka flicka satt
För världen bortskymd lilla Lisa,
Knappt sågs en skynt af hennes hår,
Och mamman fällde tår på tår.
Och skräddarns fru, en bland de heta,
Som mera morsk och säker var,
Klef in i skyn och tog sin Greta
Och sa': »Nu gå vi hem till far,
För allt hvad vi ha' kostat på'na
Så sannerligen ni ska' få'na.»
Och stadens alla fina mammor.
Minsann, de voro inte sämst.
Satt inte deras unge främst,
Det afund blef och vredesflammer.
Borgmästarinnan ref sitt hår
Och önskade sig lagd på bår,
Och änglarne uti sin himmel
Snart höjde också de ett tjut.
Det blef ett trassel och ett vimmel
Bland vingarne, som stucko ut.
Sist stupa' man i tyll och gaz,
Och hela himmeln gick i kras.

Snart låg i mörker rådstusal'n,
Se'n alla börjat hemåt troppa.
Men aldrig blef den glömd, skandal'n,
När staden skulle skänka soppa.

I KINDERGARTEN.

»KUKU!» gal göken tio tag i Kinder-
gartens väggur. Och »pang, pang,
pang» ljuda lika många slag från den gyllene
gongongen, rörd af en kraftig liten barnhand.
Och fyrtio par trippande, dansande, skuttande
och stampande små fötter bära från lekar och
upptåg i alla vinklar och vrår sina ägare och
ägarinnor till pianot i stora salen, där en half-
cirkel bildas, där åttio små händer knäppas
till bön och där fyrtio späda röster sjunga:

»Gud, som hafver barnen kär,
Se till mig som liten är.
Hvart jag mig i världen vänder,
Står mitt väl i dina händer.

Mor och far och syskon små,
Se i nåd till dem också.
Kung och rike, slott och hydda,
Gode Gud, dem alla skydda.»

Uppställning! Fyra led bildas raskt af gos-
sar och flickor om hvarandra, hvar och en med
händerna på den närmast föregående axlar.
Och vid nästa kommando marscherar led
efter led gladeligen in i sin klass.

De »stora», 6- à 8-åringarna, för hvilka
Kindergartensstadiet är en öfvervunnen stånd-
punkt, hamna i Förberedande samskolans för-
sta och andra klasser — den tredje blir fär-
digbildad i höst — där Ottilia Adelborgs form-
och färgglada blomsteralfabet och blomstersiff-
ror, i stort format målade på kring väggarna
löpande lister, jämte svarta tafian, kulramar
och pulpeter vitna om det systematiska skol-
arbete, som här aflöst Kindergartens småbarns-
sysselsättningar. Här reder man sig till det
betydelsefulla inträdet i allmänna läroverken,
och dit duger det ej att komma, utan att vara
säker i sina stycken, så mycket har man re-
dan klart för sig. Ännu är emellertid kun-
skapsbördan lätt att bära, och under rasterna
tumla de »förberedande» om lika lustigt som
Kindergartens lilla sorglösa skara.

Än Kindergartensbarnen — dem vårt besök
ju i främsta rummet gäller — hvar blefvo de
af? De minsta, 4—5 år, taga med själfkänsla
stora leksalen i besittning. Denna tål också
verkligen att ses. De ljusa fönsterdraperierna
och öfverdraget på den glödrerade och målade
trämöbeln äro öfversällade med stora präktiga
klöfverblad, mellan fönstren hänger konung
Oskars imposanta bild, ena kortväggen prydes
af blänkande musikinstrument, och ofvanför
pianot blicka de båda tyska pedagogerna Pes-
talozzi och Fröbel, den senare Kindergartens
skapare, välvilligt och begrundande ned på den
lilla värld, hvars intressen de så kraftigt
främjat.

Ordningsmannen, den lilla fyraåriga Mia, som
i sprittande verksamhetsifver flyger omkring
som en snurra, flyttar fram två små bord i
miniatyr, som hophakas, och kring hvilka de
små placera sig på de näpnaste stolar. Snart
sömmas det öfver lag med brokiga garner på
i mönster perforerad kartong allehanda trefliga
föremål, såsom frukter och blommor, fiskar och
kycklingar m. m. Anstränga sig måste man,
det gäller ju att ej låta garnändan glida ut ur
nålsögat, att sticka in nålen i rätta hålet och
att draga åt garnet, så att det ej bildar öglor
på avfigsidan. Men svårigheterna äro lyckligt
afpassade efter barnens förmåga, hvarför stäm-
ningen är hög. Man pratar friskt och ger
öfverbehållsamt luft åt sina känslor. »O hvad
det går fort för mej!» utbrister med naiv själf-
belåtenhet en liten stumpa, hvars stolta böljor
dock sätta sig något vid »tants» saktmodiga
erinran, att hon ju också är den äldsta i för-
samlingen. Och så förljufvar man sin ange-

näma tillvaro genom att i kör afsjunga »Goder afton, goder afton, både kvinna och man» eller någon annan lika populär liten visa.

Under tiden sitta Kindergartens »äldsta», 5- à 6-åringarna, i det ljusa och hemtrefliga rummet bredvid, där — utom fyra stadiga hyfvelbänkar — Eva Rodhes, Vera Hjelts, Nääs' och skolans egna modellserier för slöjd jämte erforderliga verktyg, alltsammans pryddigt ordnad på väggarna, samt ett skåp, fullt af bast-, spån- och pappersflätningar i alla upptänkliga former — från dockmöbler till babyskor — oemotståndligt locka och mana till industriell verksamhet. Med mjuka fingrar och under löser »jämmt och tätt och inga knutar på rättsidan» flätas för tillfället grant färgad bast kring papp- och ståltrådsställningar till bl. a. stolar och sängar och vaggor, brickor, servetteringar och blomkruksfodral. Dessa föremål äro likt alla andra här förfärdigade arbeten afsedda till jul-, påsk- och pingstgäfvor eller födelsedagspresenter, ty i Kindergarten lär man tidigt att arbeta och möda sig för andra. »Nu trasslar det sig!» — »Titta så mycket jag hunnit på en minut!» — »Snälla rara fröken, får jag en bastända!» — »Mitt blir aldrig, aldrig färdigt!» Så surrar det som i en bikupa. Och Gerda där uppe vid bordsändan placerar i öfversvallande lifsfröjd sitt halffärdiga krukfodral på hufvudet och snor till yttermera visso baständan några hvarf kring sin nästipp.

När arbetsstunden är till ända, sätta ordningsmännen beskäftigt allt på sin plats, samla ihop och lägga undan arbetena samt plocka upp fällda bast- och garnändar. Utom dessa husliga sysslor för den allmänna trefnaden hafva de på sin lott några andra uppgifter, hvilka ställa dem i direkt förbindelse med naturen, såsom t. ex. att vattna och ansa fönsterträdgårdarna, pyssla om guldfiskarna i glaskupan och med efter frukosten hopborstade smulor mata sparfvorna i den kärfpnydda fågelhålen ute på fönsterblecket.

»Så, så, så, nu vi rasta få!» klingar plötsligt gymnastikvisan, och vid dennas elektriserande toner sträckas välbehagligt knubbiga armar och ben, böjas mjuka ryggar och nackar och slingras smidiga barnkroppar genom repstegen i dörröppningen. »Tänk, att du är lika stor som mej!» säger en liten rosig flickunge beskyddande till en gosse, som är halfva hufvudet större än hon själf.

Medan Kindergartens minsta därpå göra sina första lärospån i bastflätning, sköta deras äldre kamrater med lif och lust sågen, filen, hyfveln och sandpapperet. Ett af Kindergartens valspråk är »icke mycket, men väl», och i enlighet med detta ägnar man mycket både tid och krafter åt sina första, enklaste slöjdalster. Men det är nog icke en af de små slöjdarna, som ej, fast det går sakta i backarna, lefver i hoppet att en gång hinna upp till den dråpliga ryttaren i Eva Rodhes modellserie.

Efter frukostens njutningsrika stund, då man under muntert glam sitter bänkade kring bordet med smörgås i handen och fyllda mjölkbägare framför sig, lekas fria lekar. Tvåbenta hästar gnägga i stallet eller galoppera frustande omkring, tyglade af hojtande körsvenner. »Tåget» ringlar frustande fram mellan skaror af skogens vilda djur, bland hvilka en jovialisk »elefantpappa» utmärker sig genom sina krumsprång och sin skräckinjagande försäkran, att han är »ett djur, som tar flickor». Och så får man sig en knuff här och en spark där eller vänder oförhappandes benen i vädret, och så trilla tårarna som ärtor, tills skrattet åter plötsligen bryter fram, och så — är man lika glad igen. »Genast första dagen kände jag på mig, att här skulle bli roligt,» förkunnade tvärsäkert en liten krabat, som är gammal i

gården, d. v. s. gått i Kindergaten sen den första oktober. Och skolans sistkomne, treåringen Gösta, ser ut att, också han, i sitt stilla sinne redan vara på det klara med den saken.

När frukosten är förbi, stundar för det högre arbetslaget ett roligt och maktpåliggande göra. Framför barnen placeras runda träskifvor med lerklumpar på. Efter ett litet inledande resonemang om sparfvarne ute på gatan jämte hänvisning till en plansch, där en dylik liten fågel sitter uppflugen på en hästspilta, ställer lärarinnan midt på bordet en sparf, modellerad i lera. Nu gäller det att efterbilda modellen eller, med andra ord, taga sitt första lilla tuppfjät på konstens bana. Under afsjungandet af sången »Baka, baka bulla» trilla barnen sin lerklump, tills den blifvit aflångt trind, hvarefter de forma hufvudet, näbben och stjärten samt fastgöra trästicksbenen. »Är hufvudet bra?» — »Är min näbb riktig?» — »Är stjärten lagom klufven?» — »Snälla tant, hjälp mig med ena benet!» ljuder det från alla håll och kanter. Och tant ömsom gillar och ogillar samt ger här och där en liten obetydlig handräckning, men oftast blott en fingervisning, ty själfgjorda skola barnens arbeten vara — det är öfverenskommet. Snart står en hel svärm sparfvar på bordet. Somliga kroppar minna visserligen mera om hvalrossar än om fåglar, somliga näbbar kröka sig à la roffågelsnäbb, och somliga ben peka uppåt i stället för nedåt; men man har i alla fall gjort sitt bästa, och det är vackert så. Sedan får man löfte om att en annan gång få rita, färglägga och på kartong brodera sparfvar, höra en saga och lära en visa om sparfven samt ställa till sparfkalas ute på Karlavägen.

På så sätt utväljer man i Kindergarten för hvarje månad ett för denna och årstiden karaktäristiskt föremål, kring hvilket undervisningen hufvudsakligen rör sig, som betraktas i sammanhang med en mängd andra föremål och som framställes i bild, i berättelse, i visa och i lek. »Månadsföremålet» för december är naturligtvis granen med hela sin svit af tindrande julfröjder. Kapitlet om vårblommorna, som kommer att afhandlas i maj, inledes redan nu därigenom, att barnen tillätas plantera hvar sitt konvaljestånd, som de själfva sedan få vattna och vårda, tills blommorna slutligen, när stunden är inne, löna dem med sin fågring och sin doft. I sammanhang med andra månadsföremål anordnas byk och strykning af dockkläder, kokning af äpplemarmelad, inredning af stall m. m. m., hvarjämte tid efter annan utflykter företagas till Skansen.

Till slut kommer det roligaste af allt. Musikinstrumenten nedplockas från väggen och fördelas inom den kring pianot grupperade barnorkestern. Och så sjunger pianot melodier till gavotter och menuetter och andra klassiska små bitar, medan kastagnetter, tamburiner, messingstallrikar och trummor ackompanjera så taktfast och muntert, att det är en lust däråt. Sen sjunger man en och en, två och två eller i korus några af sina små favoritvisor, såsom »Lilla Olle med paraplyet», »Sof, du lilla vide ung», eller helst af alla:

»Kung Orre han skulle till gästabud fara,
Han hade ingen mössa att på sig taga.
Mössan hänger på liljegren.
Känner du Jakob i Bulseriben?
För tummelitå,
Här dansa de små,
De spela så väl för kung Orre.»

Och så tar man i ring och dansar och leker och sjunger kvarleken, dufleken, råf- och höns- eller badvisan, hvilken sistnämnda lyder så här:

»Nu skall gossen bada i vattnet det klara,
Och så blir han sedan så skinande ren.
Ankorna de undra, hvad det nu kan vara,
Stulta fram och skåda hvarendaste en.
Är det en gädda? Säg, är det en flundra?
Är det en fiskmås? Så alla de undra.
Och där anar inte en endaste en,
Att det är gossen, som tvättar sig ren.»

Kuku! Pang! Uppställning. Slutbön. Storamande afskedsfamntag. Påpåsning. Och den glada förmiddagen är all.

Hur länge har den varat? Från kl. 10 till 1. Och hvardera af de fyra lektionerna har räckt 20 minuter för de minsta och 30 för de största kindergartensbarnen. Blif trött af det, den som kan!

*

Men hvar finns den då, denna glada lilla värld med frisk och varm familjeatmosfär, med moderlig ledning af unga och barnkära lärarinnor samt med en genom fåtalet af elever i hvar klass möjliggjord individuell undervisning? Kindergarten, som förestås af fröken *Anna Eklund* och som sträcker sin famn speciellt mot sådana små, hvilka ej hafva några syskon och hvilkas mödrar af ett eller annat skäl ej kunna tillräckligt fylla deras tillvaro före skolåldern, finna vi på Östermalm, Kommandörsgatan n:r 25. Och tätt i dess spår vandrar Arbets- och lekskolan på Söder, Maria Högborgsgatan n:r 37 C, hvilken ledes af fröken *Signe Björkman*.

Båda föreståndarinnorna äro entusiastiskt hängifna sitt kall och höra till de lyckliga, hvilka ända från barndomen haft sitt lifsmål i sikte och redan som unga fått följa sin kallelse. Fröken Eklund har utbildat sig för sin verksamhet, dels i en hushållsskola och i Tekniska skolan, dels i Nääs' slöjd- och Hulda Lundins handarbetskurser samt i Kindergärtnerinnen- och småskolelärarinneseminarierna i det storartade Pestalozzi-Fröbelhaus i Berlin, hvilket åtnjuter högt anseende och står under änkekejsarinnan Fredriks beskydd. Fröken Björkman har delvis tillryggalagt samma bana.

Genom att årligen utbilda några lärarinnor för Kindergarten samt tillhandahålla arbetsmaterial och påbörjade arbeten åt i landsorten upprättade anstalter af detta slag bidrager fröken Eklund på ett förtjänstfullt sätt till spridandet af den människovänliga fröbelska idéen, som dock aldrig kommer till sin fulla rätt, förrän staten med egna händer på vid gafvel öppnat Kindergartens portar äfven för dem, som mer än andra äro i behof af dess välsignelser — nämligen fattigmans barn.

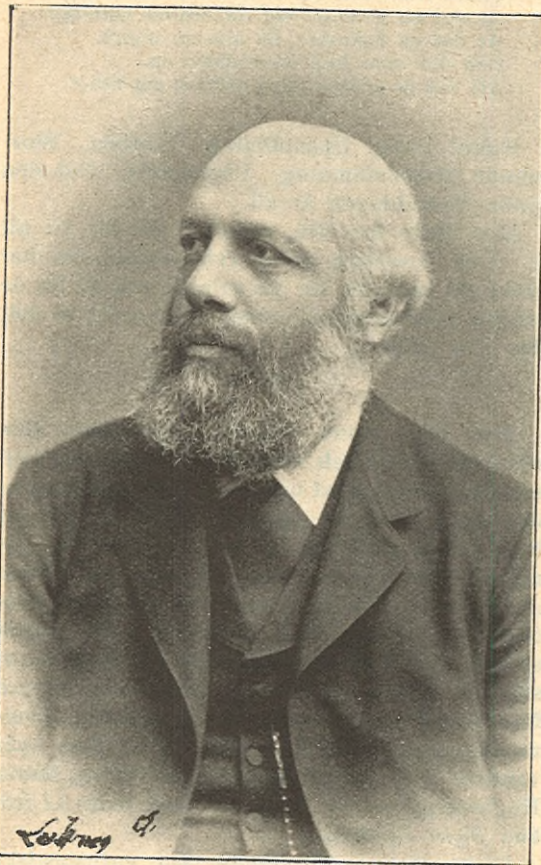
TORA KJELLBERG.

ETT HOFBRÖLLOP.

BRÖLLOPET mellan konungens förste hofmarskalk greve A. von Rosen och drottningens hoffröken fröken M. Tamm ägde i måndags middag rum å Stockholms slott. Till att öfvervara vigselakten hade konungen och drottningen låtit inbjuda kronprinsen, hertigen och hertiginnan af Västergötland, hertigen af Nerike och änkehertiginnan af Dalarna, prinsen och prinsessan Bernadotte, tjänstgörande hof och stab, statsministern Boström m. fl. till ett antal af inemot 200 personer. Sedan gästerna samlats, inträdde konungen i Viktoriasalen förande brudgummen och samtidigt drottningen förande bruden, som uppvaktades af sex tärnor. Vigseln förrättades af biskop Ekman efter den vanliga vigselritualen och därpå gafs dejeuner i drottningens matsal, vid hvilken kronprinsen-regenten föreslog en skål för de nygifva.

Affärden från slottet skedde vid 4-tiden, brudens i fyrspädd galavagn med hingstridare. På aftonen samma dag afreste de nygifva till utlandet.

LUDVIG JOSEPHSON.

G. Florman foto.

ALLA STORMÄNNEN från vår svenska teaters glansperiod synas hafva brådtom att gifva sig till det stora okända, där en evig sanning, skönhet och harmoni lära råda. Nu är Ludvig Josephson ej mer, han, mannen med skönhetsinnet, som med klar blick och den semitiska rasens hela järnenergi förstod att intränga i de stora dramatiska skaldernas skapelser och för åskådarna sätta dem i scen så lefvande, att de i form och färg fingo sanningens prägel och den fulländade skönhets glans.

Ludvig Josephson föddes den 20 februari 1832. Föräldrarna voro grosshandlaren S. Josephson och Beata Levin. Det var ett konstläskande hem, där i synnerhet musik idkades med passion. En broder till Ludvig var den kände musikprofessorn i Upsala, Jakob Axel Josephson, och en syster, sedermera fru Schyck, upprättade på 40-talet ett mycket känt musikinstitut i Stockholm. Fadern dog tidigt och lämnade familjen i små omständigheter. Då kom den unge Ludvig i Albert Bonniers boklåda, såsom yngsta biträde. Hans enda nöje under denna tid var att om aftnarna smyga sig in på någon teater, och dessutom idkade han och sedermera hofkapellmästaren Ludvig Norman den dramatiska konsten i hemmet, hvarvid Josephson skref pjäserna och Norman komposerade musiken.

Men barndomens lyckliga dagar runno bort. En yngling på nitton år, for Josephson till Paris och fick anställning i Reinwalds världs bekanta bokhandel därstädes. Här fick han nytt tillfälle att studera den dramatiska konsten i dess högsta fulländning och han gick i synnerhet flitigt att se Rachels och den då unge Bresants skapelser på världens första talscen. Det var den tiden ganska oroligt i Paris. Det var 1851, och Napoleon förberedde sin statskuyp. När man är ung, är man ofta rabulist, och Josephson sällade sig till andre unge män, som ämnade möta våld med våld. Men det gick icke bättre, än att den lilla sammansvärjningen blef upptäckt, och alla ungdomarne, hvaribland Josephson och vår utmärkte

målare Höckert befunno sig, blefvo häktade på Café du Danemarc och vederbörligen inbūrade. De blefvo dock snart åter frifigra och Josephson fördes öfver gränsen. Efter en fotresa genom Tyskland återvände han till Albert Bonnier i Stockholm och öppnade snart egen bokhandel därstädes.

Vid tjugufem år beslöt J. emellertid att ägna sig helt åt teatern och debuterade också hos Edvard Stjernström å Mindre teatern, såsom Narciss Rameau, år 1858. År 1861 debuterade han åter å K. teatern såsom Jago i »Othello» och fick därefter anställning. Som skådespelare var dock Josephson mindre lyckad. Hans begåfning låg åt annat håll. Bournonville var då intendent och iscensättare vid den k. teatern, och han upptäckte med sin genialiska blick hvad som låg och grodde hos Josephson. Inom kort tog han denne till sitt biträde och vid Bournonvilles afgang efterträddes han af sin unge och entusiastiske elev.

Nu var Josephson på sin plats. Att sätta i scen och inöfva skådespelare det var Josephsons lif. Hvem af oss ältre minnes icke än i dag sådana praktstycken som »Sardanapalus», »Coriolanus» och först och sist första uppförandet af operan »Afrikanskan», bättre återgifven hos oss än i Paris och Brüssel. Detta var till största delen Ludvig Josephsons förtjänst, hvilken ägde blick för minsta detalj och sinne för minsta färgnyans i taflan. Men strängt var hans regemente. Despot i tjänsten var han, och det dugde sannerligen icke, äfven för de mest framstående artister, att knysta mot regissörens vilja och befallningar. Många lustiga uppträden från den tidens repetitioner äro i minnet, såsom då Josephson i vild dans svängde om med en gammal kvinnlig korist. Denna hade nämligen intagit en orätt plats, och Josephson ryckte ned henne. Rasande fattade frun regissören i hans stora skägg, och så började baletten under repliker sådana som: »Släpp, gamla markatta!» — »Nej, jag ska' ge dig, din gemena jude!» Sådana uppträden väckte dock aldrig Josephsons vrede på allvar. Han skrattade åt alltsammans och visste nog med sig, att han själf förgick sig ibland.

På grund af någon uppkommen schism med teaterdirektionen lämnade J. k. teatern 1867 på hösten och upprättade tillsammans med Fritz Ahlgrenson den nya Mindre teatern. Detta företag var dock från början illa startadt, och det gick också omkull efter sex månader.

Nu kom Josephson till Kristiania och fick ett nytt fält för sin verksamhet. Han lyckades här att höja den dramatiska konstens nivå på ett storartadt sätt, icke minst i styckenas utrustning, hvarom Ibsens »Kungsämmen» och »Per Gynt» buro vittnesbörd. Tacksamheten mot Ludvig Josephson lefver också än i dag hos Kristianias teaterpublik. Efter teaterbranden 1877 lämnade J. Norge och for till Rom, där han vistades mer än ett år. År 1879 öfvertog han, jämte Viktor Holmquist, Nya teatern i Stockholm. Här samlade han omkring sig de bästa krafter, som stodo att få, däribland Fritz Arlberg, Emil Hillberg, Aug. Lindberg, fruarna Östberg, Bosin, Fahlman m. fl., och här fick Josephson sitt lystmäte af att gifva stora och goda teaterstycken. Under de första fem åren uppfördes sålunda »Hamlet», »Richard II», »Faust», »Julius Cæsar», »Brand», samt många flere. Dessutom gafs i lysande uppsättning en mängd större operetter, bland hvilka först bör erinras om »Boccaccio» med fru Östberg.

Hvilken oerhörd arbetsförmåga och rastlös ifver Josephson lade i dagen under hela sitt lif, är rent af fenomenalt, men hans fordringar på andras arbetskraft kände heller inga gränser.

Josephsons arbete såsom skriftställare var icke heller ringa. Bland hans skådespel kunna nämnas »Folkungalek», »Marsk Stigs döttrar», »Kaptan Gars» och bland komedierna »Med konstens vapen», »Rivaler genom missförstånd» samt dessutom flere operatexter och ett stort antal öfversättningar. Dessutom strödde han omkring sig tidningsartiklar i mängd. Blef han, som ofta, anfallen, så försvarade han sig gärna med pennan.

Sedan Nya teatern blifvit upplöst, återvände Josephson till K. operan, hvars regissörskap han för en tid återtog. Inom kort sveko

A. Hartman foto.

KINDERGARTEN: I SLÖJDSALEN.

A. Hartman foto. KINDERGARTEN: VID FRUKOSTBODET.

dock hans öfveransträngda krafter, sjukdom fjättrade honom vid hvilstolen, men hans klara hufvud och rediga tankegång unnade honom ända till det sista att tänka och arbeta för sin kära teater. Ännu på sjukbädden dikterade han broschyrer och uppsatser i viktiga teaterfrågor.

Det vore godt, om våra dagars teatrar ägde en sådan regissör och ledare som Ludvig Josephson, som alltid förstod att se konsten i stort. Visst är att Ludvig Josephsons namn skall bevaras i kärt och aktadt minne hos hvarje beundrare af vår dramatiska verksamhet.

ADOLF HELLANDER.

FRÅN HELSINGFORS. ETT LITET RESEBREF TILL IDUN AF ELSA LINDBERG.

NIKOLAIKYRKAN.

IDAG skall den »Urtima Landtdagen» högtidligen öppnas i Finlands hufvudstad — den af kända skäl med så stor spänning motsedda. Nikolaikyrkans klockor klinga ut öfver staden. Svart och tät är den långa människoström, som slingrar sig öfver det snöfyllda Senatstorget, uppför templets breda, hvita trappor.

Inviingsgudstjänsten i Nikolaikyrkan står först på programmet, sedan mottager generalguvernören högtidligen

landtdagsmännen i kejsrerliga palatset.

De äro redan där inne i kyrkan — generalguvernören och landtdagsmännen. Den eldröda, breda yllemattan ligger där ute i snön och lyser och suger åt sig alla färger rundt om och gör dem bleka och döda, så att man får det intrycket, att det finnes nu mer bara en färg och den är röd — vildt skrikande, hårdt röd. Och öfver denna, den erkänt genuint ryska älsklingsfärgen ha landtdagsmännen trädt in i kyrkan med sin nye generalguvernör.

Två präster i gyllene messhakar stå framme vid altarrunden. Ceremonien är på finska språket. Luften i det hvita templet skälver af de stora körens växelsång. Genom de höga bågfenstren faller vintersolen in full och klar — tar hvitt från snöfältet där utanför — tar guld från en stor förgylld ängel, som knäböjer vid altarrunden — och kastar det som en ton af blek guldglass öfver en man, som sitter midt i kooret i en hög karmstol framom bänkraderna.

Det är en rysk officer i guldsidd generalsuniform. Det breda, röda ordensbandet skär djärt öfver uniformens blå kläde, och ordnar och stjärnor trängas i oroligt glitter på hans bröst. Men hans ansikte med den höga, kala pannan är lugnt, stilla, oföränderligt. Under hela den långa ceremonien, under alla dessa körer, messor, psalmer och predikningar på omväxlande svenska och finska, hvaraf han ej för-

står ett ord, är det alljämt gjutet i samma stelnade allvar. Endast de grå ögonen med stålglans i blicken byta då och då mål, men de se på allt med samma orubbligt stränga uttryck, medan en liten, torr, fast hand långsamt tvinnar den långa, tunna, grå mustachen.

Det är generalen, excellensen *Bobrikoff*, Finlands nye generalguvernör.

Höga, spåda flickröster och starka mansröster, stämma upp *Te deum*. Inviingsgudstjänsten är slut. Trumpeter falla i smattrande eko in i högsta tonen och förtaga människostämmornas klang.

Generalguvernören reser sig. Hans sporrar klinga sakta med detta säregna, fina ljud af små silfverklockor, som man alltid hör, när en rysk officer rör sig. Han har gått fram till senatorernas ordförande, senator Tudeer, tar honom i hand och tillhviskar honom några ord, hagnar äfven några af de andra senatorerna med handtryckningar, men hans ansikte är hela tiden stereotyp lugnt och glatt.

Kammarjunkarne i sina röda frackar och adjutanterna med silfversnöret om armen följa tätt efter generalguvernören, när han långsamt går stora gången framåt. Hans ryska betjänt med det *Bobrikoff*-ska vapnet på de stora silfverknapparna väntar honom vid utgången med den vida zobelpälsen. Han sveper den hastigt om sig. Kyrkporten öppnar sig och faller igen efter honom.

Ett efter ett lämnar ständen kyrkan — hvart och ett anfördt af sin ordförande eller talman. Före ständen komma senatorerna. Det är oftast ett fint modelleradt gubbhufvud, som möter en öfverpälens mörka bräm. Det är statens stödjepelare. Och när de långsamt stiga nedför den röda mattan i sina hvita benkläder, sträckas åskådarnes halsar och man nämner deras namn.

Landtmarskalken baron von Troil stöter afmätt sin hvita staf mot golvet, där han tågar fram i spetsen för ridderskapet och adeln. Den blå adelsuniformen med sin gyllene krage skyntar under den uppknäpta pälsen. Präteståndet, borgarståndet och bondeståndet följa i täta fyrkanter.

Snedt öfver Senats torget går tåget till kejsrerliga palatset — förbi Alexander II:s staty går det. Och ovillkorligt vändas många blickar mot kejsarens bronsgestalt, där han står med högra handen framsträckt, liksom tagen just i det ögonblick, då han sanktionerade Finlands lagar och rättigheter — dessa lagar och rättigheter, som nu på många håll anses sväfa i fara.

Kejsrerliga palatset! — Detta bruna, trevåningsstenhus, som afslutar hamnens huslänga, har intet kejsrerligt imponerande i sig. Man kan gå där förbi många gånger, utan att ens lägga märke till det. Två små flyglar flankera borggården. Den ryska

GENERAL BOBRIKOFF.

ALEXANDER-STATYEN.

A. Hartman foto.

KINDERGARTEN: MUSIKSTUND.

klufna örnen vänder sina skarpa kroknäbbar i profil öfver porten.

Det finnes icke heller ett spår af kejsarlig lyx i de små hemtrefliga rummen där uppe i festvånningen. Alla i en lång fil med glatta parkettgolf, där de gammalmodiga, tunga mahognimöblerna stå i precisa rader utefter väggarna. Det gör snarare intryck af ett godsägarhem på landet, som är litet borgerligt, men ganska välburget med en konservativ smak, som nu en gång krupit upp och lagt sig till ro i de djupa, långa sofforna, satt sig ned i de rakryggade stolarna och speglat sig i de mörkramade speglarna så länge och så grundligt, att den blifvit orubbligt bofast.

Den s. k. »tronsalen», där generalguvernören mottager ständerna, är en tämligen stor sal i andra våningen, hållen i hvitt och guld. Rundt om tronsalen löper en vit läktare, som står i förbindelse med festvånningen.

KEJSERLIGA PALATSET.

Det är idel eleganta damer där uppe på läktaren. Ljus toaletter, blonda och mörka hufvuden, solfjädrar, som fläktas af och an som jättejuliar öfver blommor. På vänstra läktaren märkes en högväxt dam med ett lifligt brunnet ansikte. Hon bär en terracotta-färgad sammetsoalett, som skiftar och glänser i dagrar och skuggor, när hon graciöst böjer kroppen af och an, då hon talar. Det är madame Bobrikoff, född Staël von Holstein. En helt ung flicka i hvitt sitter vid hennes sida. Det är den unga fröken Bobrikoff. Hon samtalar med några unga damer på franska. Plötsligt säger hon några ord på svenska och smålar. Hon vill visa sina framsteg i vårt språk. Hon har nämligen nyligen börjat taga lektioner i svenska, något som såges mycket intressera henne.

»Nu komma de!» — På läktaren böjas alla hufvuden, och allas ögon vändas mot tronsalens stora fondörr.

Öfver salens gröna klädesmatta intåga stånden med landtmarskalken i spetsen. Ridderskapet och adeln intager platsen till höger, midt emot står prästeståndet — längre bort till höger borgarståndet och midt emot till vänster bondeståndet. Deras respektive talmän stanna nere på midtelgången.

Företrädda af landtdagsceremonimästaren intåga nu senatens ledamöter, och sedan de ordnat sig längst fram i salen, inträder generalguvernören med sin svit.

Han går långsamt fram till tronen, stannar vid dess första trappsteg och håller därifrån på ryska kejsar Nikolais länge bebådade trontal. En af senatorerna uppläste det därefter på svenska och finska. Som det redan genom de dagliga tidningarna torde vara känt för vår läsekrets, vilja vi här ej upptaga utrymmet med detsamma.

Några minuter därefter utdelades tryckta plakater med hans majestäts trontal öfverallt på gatorna. Och tätt i klungor stod man och slukade kejsarorden.

ÄNKEFRU HENRY.

DET STÄNDIGT växlande Dreyfusdramat har under senaste tiden uppmärksamheten främst sysselsatts af det årekränkingsmål, som öfverstelöjtnant Henrys änka anhängiggjort mot Joseph Reinach.

FRU HENRY.

Anledningarna till processen äro allmänt kända. Käranden förklarar i sitt såväl som sin minderårige sons namn de tillvitelser, herr Reinach i tidningen *le Siècle* riktat mot den afidne Henry, vara kränkande för deras ära och anseende.

Fru Henry, född Berthe-Amélie Bertin-court, är knappast tretio år. Hennes föräldrar innehafva ett vårdshus i förstaden Bretagne, hvarest för tio år sedan dåvarande major Henry ingick äktenskap med deras äldsta dotter. Som en bild till dagskrönikan bringar Idun här hennes porträtt.

skap med deras äldsta dotter. Som en bild till dagskrönikan bringar Idun här hennes porträtt.

»HUNDRA GEISHOR».

Dahlöf foto.

ROSA GRÜNBERG.

J A, I MORGON SÖNDAG går Sidney Jones populära operett »Geishan» för hundrade (säger 100:e) gången öfver Vasateaterns tiljor, och detta i en oafbruten följd. I sanning en enastående succés för våra förhållanden! Och ännu är salongen lika fullsatt som på den glada premiären för mer än tre månader sedan, bifallet lika stormande, publiken lika betagen. Den lilla japanska tehusflickan tycks besitta en friskhet och dragningskraft, som hvarken tid eller tand förmår slita.

Den som helt visst icke minst bidragit till denna storartade framgång är titelrollens innehafvarinna, fröken Rosa Grünberg. Vi bringa därför ock i dag, som ett åpropos till »Geishajubileet», den intagande unga sångerskans porträtt.

Fröken Grünberg har ännu icke tagit synnerligen många steg på »konstens törnestig», och vi tro knappast, att hon känt af törnena. Hon debuterade i höstas på Svenska teatern som Inga i »Bröllopet på Ulfåsa», och — täck, nittonårig, graciös och liflig — tog hon genast publiken med storm. I operetten, på Vasateatern, finga vi kort därefter erfaras, att hon äfven äger en förträfflig sångröst, af hvars konstnärliga utbildning hennes lärarinna, fru Jeanette Jakobsson, har den största heder.

Men när den lilla kadetten Henri, smidig och säker i sin välklädande uniform rörde sig på scenen — sannerligen man då skulle velat tro, att framställarinnan ej ens sett någon operett, förrän hon själf uppträdde i »Operabalen»! Så var emellertid förhållandet, efter hvad fröken Grünberg själf berättat oss. Att här funnos ovanliga medfödda anlag, var således allom tydligt.

»Men så hade jag också den stora lyckan att från första stund få åtnjuta den utmärktaste ledning», sade fröken Grünberg. »Utom fru Jakobsson, som oegennyttigt och outtröttligt arbetade med min röst, ledde herr Molander

å Svenska teatern mina första steg på tiljan, och det var nog minsann inte så godt, då jag aldrig förr stått på en scen och just aldrig haft tillfälle att se något. Och sedan var det herr Linden på Vasateatern. Rampfeber har jag dess bättre aldrig känt af, men som man påstår, att nybörjarne ej ens ha förstånd därtill, så är det väl en sak som återstår mig.»

Kom så »Geishan» — och huru fröken Grünberg där med sitt mjuka, själfulla spel och sitt vårdade föredrag af den melodiösa musiken nästlat sig in i allas våra hjärtan, det är för känt att behöfva beskrivas. Vare det nog sagdt, att det finns »Geisha»-habituéer, som med oförminskad entusiasm öfvervarit ända till 30 föreställningar.

»Men den stackars Geishan själf, hur månede hon känna sig till mods efter att kväll på kväll så många gånger ha sträfvat igenom det ansträngande partiet?» frågar sig nog mången af våra läsarinor. Alla 100 gångerna har hon visserligen ej varit i elden — som bekant har fröken Frisch med god framgång alternerat i rollen — men tre fjärdedelar af triumfkvällarnes börda torde dock hvila på hennes unga axlar. Och just densamma frågan ställde vi nu till fröken Grünberg personligen, när hon häromdagen gjorde Idun äran af en liten visit, för att öfverbringa det porträtt, vi begärt af henne. — »Är ni icke trött, uppled på allsammans?»

»Ack nej, visst inte!» utbrast hon lifligt, och hennes bruna ögon glänste, »det är ännu lika roligt som första gången. Nog för att man kan vara bra medtagen ibland, när man haft svåra repetitioner hela långa förmiddagen ända till kl. 4 och längre — för närvarande håller jag på med Maria i »Den ondes besegrare» och Fiorella i »Frihetsbröderna», som i sin tid skola efterträda »Geishan». Eller också middagsföreställning på söndagarne; jag gör Anna i »Värmländingarne» med, som ni vet. Och så skall man hem i flygande fläng att få litet till lufs, förstås, och langt bort på Söder bor jag, så det är inte nästgårdsväg till Vasateatern. Och så genast tillbaka igen, och på med Geishakostymen! Men bara man börjar, bara de första tonerna ljuda och den snälla publiken sitter där i välvillig bidan — ja, då glömmar man trötthet och allt annat och går helt upp i ögonblicket och dess stämning.»

Ja, så skall det låta! Fröken Grünberg är ju ännu så ung, lifvet lockar och leker, och en vacker konstnärsbana synes ligga framför henne. Hvarför skulle hon då icke vara full af arbetsglädje? Att det äfven finns arbetsallvar under lifsglädjen, det har hon visat med den början hon gjort. Helt visst inser hon till fullo själf, att vägen är lång och mödosam till konstens tinnar, och att de första stegen, om än så lyckosamma, endast äro en ringa begynnelse på den vandringen. Men »en god början är halfgjort arbete», säger ju ordspråket. Och med viss tillförsikt om många och vackra segrar lyckönskar henne Idun i dag till fortsättningen.

J. N—G.

EN KVINNLIG GYMNASTIKFÖRENING som antagit namnet Gymnastikens vänner har i Stockholm bildats af f. d. elever vid Ateneum för flickor. Till ordförande och instruktör har utsetts utexaminerade gymnastikdirektören fröken Elsa Svensson. Föreningen, hvilkens hufvudsyfte är att bland de unga kvinnorna ur den burgnare samhällsklassen upplifva och vidmakthålla intresset för den Lingska

gymnastiken, söker sina medlemmar förnämligast bland forna elever vid de kvinnliga bildningsanstalterna, ehuru medlemskap ej är förvägradt äfven andra. Anmälan om medlemskap kan göras antingen hos föreningens sekreterare, fröken Anna Waldenström, Kammakaregatan 6, eller ock vid föreningens öfningar, som äga rum hvarje tisdag och fredag kl. 7,30-8,30 e. m. å Ateneums gymnastiksal, Kungsgatan 2. Inträdesafgiften är 3 och terminsafgiften 5 kr.

KUNGL. TEATERN kunde i måndags genom fru Ellen Gulbransons gästspel återupptaga Wagners »Valkyrian». Den framstående sångerskan, hvars kraftiga och välljudande stämma som bekant ypperligt lämpar sig för Wagners operor, har ytter-

ligare tagit ett betydande steg framåt. Hennes utförande af Brünnhildes parti förtjänar ock mer än någonsin de amplaste loford. Den talrika publiken ägnade henne ock den varmaste hyllning. Öfriga rollnehafvare voro desamma som förut, nämligen fruarna Östberg och Linden, samt hrr Bratbost, Sällergren och Söderman. Dirigent var som förut herr Henneberg.

SVENSKA TEATERN gaf i måndags ett nytt svenskt originalstycke vid namn »Österlunds Hanna» af Frans Hedberg. Den vane teaterförfattaren förnekar sig ej heller här. Med rask hand har han i detta lustspel tecknat några bilder ur lifvet bland befolkningen i Stockholms skärgård. Och äro dessa bilder ej i allo så vackra, så verka de dock mycket trovärdiga. Det hela handlar om de konflikter, som uppstå, därigenom att ett rikt bondfolk vill gifva bort sin dotter Hanna med en, som hon icke vill ha, enär hon älskar en annan, hvilken i hennes föräldrars ögon har det oförlätliga felet, att han är för fattig. Stycket utmärker sig för en god karaktärsteckning och saftig humor, och utförandet är på det hela taget jämnt och godt öfver hela linien. Särskildt erkännande förtjäna hr Riego och fröken Rustan som den rike bonden och hans gumma. Titelrollen hade äfven fått en lämplig in-

HYLIN & CO

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan - Vesterlånggatan 18

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare Parfyhandlande i riket.

nehafvarinna i fröken Andersson. Bland de öfriga böra särskildt nämnas hrr Eliason och Olsson som skutskepparen Karlsson och pastor Holm. Stycket tycktes lifligt slå an på den nästan fulltaliga publiken.

Doktor Carl Fritzell.

Grefmagnigatan 10.

Invärtes och barnsjukdomar.

Hvardagar kl. 10-1/2, 1/3-1/4. Sön- och haldagar kl. 10-11. Allm. tel. 58 98.

Brännskador.

Till följd af sin utmärkta verkan att förekomma uppkomsten af brännblåsor och lindra svedan har Salubrin vunnit stor användning vid behandling af brännskador.

Om utspädningen, särskildt vid fall af sår eller längre behandling, efterse den hvarje flaska Salubrin åtföljande beskrifningen.

SALUBRIN tillhandahålles i Stockholm å apoteken Elefanten, Vasen m. fl. apotek, hos Hr Apotekare C. F. Dufva och följande Hrr Handlande: Alfr. Andersson, And. Antoni, Carl A. Berg, Th. O. Björklunds Söner, Ivar L. Bohman, I. F. Bröms & Son, A. Brunander, A. Haglund, M. Hansen, F. I. Kahn, H. F. Lemke, K. Vilh. Lindström, D. Lundin, August Melander, Arvid Nordquist, Emil Nordström, Knut Spira, Sundström & Co., Mauritz Widforss, C. A. Akerholm m. fl.

Äkta

Örtmixtur

för mag- och bröstsjukdomar.

En massa intyg från fullt trovärdiga personer, som af denna mixtur blifvit fullkomligt botade från svåra sjukdomar, kan företes. 6 fl. på satsen kostar 4.40 sändes pr järnväg mot efterkräf, på båt endast om den är betald. Mindre än hel sats sändes icke. terförsäljare i Stockholm Herman Andersson, Skepparegatan 47, 1 tr.

Sofia Larsson, f. Aschier.

Riks-, Post- och Telegrafadress Jönköping.

Konversationskurs i Italienska

15 lektioner, anordnas till nästa vecka, ifall tillräckligt antal deltagare anmäla sig. Se onsdagsnumrets notis.

Caroline Dietrichson,

Kommendörsg 3, n. b. Allm. tel. 11082.

Medico-Mekaniska Institutet

Zanderska Gymnastiken

Malmtorgsgatan 3.

Allm. Tel. 4022.

Öppet för herrar 7-10 och 2-1/2; för damer 11-1.

Behandlingen fortgår till 15 maj. Gymnastikafgifter: 20 kr. pr månad; 50 kr. för 3 månader, 60 kr. för hela värtermen.

Föreläsare: D:r Emil Zander. Träffas för herrar kl. 1/28-1/210 och 2-4; för damer kl. 11-1.

Damer, som vilja köpa verkligt solida

moderna Sidentyger,

ombedas att begära våra profver, hvilka sändas omgående gratis och franko.

Storartadt urval af alla till damtoaletten nödiga sidentyger från 50 öre pr meter till 15 kronor.

De utvalda sidentygerna sändas tull- och portofritt till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)

Sidentygs-Export.

Tandläkare Sjöquist

Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond,

25 Regeringsgatan 25.

Träffas kl. 10-2 och 1/25-1/26 e. m. Plomb. och insättning af artificiella tänder.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.

Stenkol, Cokes,

1:ma maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccsärer.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427

Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.

Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

ÖL I STENKRUS från STORA BRYGGERIET

ÄR LÄMPLIGASTE OCH MEST TILLTALANDE SÄTTET ATT ANVÄNDA VID MIDDAGAR OCH SUPÉER.

LIEBIG Company's KÖTT-EXTRAKT

Endast äkta

när hvarje hvarje burk här namnteckning

Drygast, därför billigast.

i blått tryck.

KÖTT-PEPTON från Liebig's Company

är på grund af dess utomordentliga lättsmälthet och stora näringsvärde ett förträffligt närings- och styrkemiddel för kle a, blodfattiga och sjuka, i synnerhet för maglidande; ovärderligt för sjukvården.

En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige OTTO DAHLSTRÖM & Co., STOCKHOLM.

(S. T. A. 55406)

OBSERVERA! Bildadt fruntimmer önskas som komp i liten fin affär eller ock överlämnas den jämte litet lager. 1 å 2000 kr fordras Svar t. »Framtid», Iduns exp.

IDA DONKER,

3 Engelbrektsgatan

hemkommen från utlandet, har återupptagit sina språklektioner. (G. 74604)

Köp alltid radiatorsmör!

Till utstyrselar.

Duktyger, Handdukar, Näsdukar, Lakans- och örngättslärfter. Hollands Madapolam, Longcloth, Piqué. Vadstenaspetsar och Broderier. Låga, bestämda priser.

22

Vadstenaboden
Hanna Peterson & Co.
Regeringsgatan

22

300,000 ex.
upplaga

IDUNS MODE- TIDNING

har den modejournal, hvaraf en svensk upplaga sedan flere år utgifves under namnet Iduns Modetidning och som är för år undantränger alla andra modejournaler. — Iduns Modetidning utgifves i 2 upplagor, båda med 2 nr i månaden, hvaridera numret innehållande inemot 100 charmant illustrationer samt åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga. Med den dyrare upplagan — planschupplagan — som kostar endast 5 kronor pr år, följa dessutom 1 gg i mån. en fin-fin kolor. modeplansch och en förträfflig handarbetstidning. Den billigare upplagan utan dessa båda bilagor kostar blott 3 kronor. I innehåll och pris, jämförda med hvarandra, står denna modetidning absolut

oupphunnen.

Agra Grädd-Margarin är bäst!

Sv. Panoptikon
Stockholm.

★ Största sevärhet. ★

Aktiebolaget

Sundsvalls Handelsbank,

Gustaf Adolfs Torg n:r 14,

godtgör å sparkasseräkning ..... 4 1/2 %.
A hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000
månaden utan särskild uppsägning.

Sparkasseräkning

Räntegodtgörelse 5 proc.

Å hvar motbok kunna intill 1,000 kronor
månaden uttagas utan uppsägning.
I landsorten boende torde hänvända sig
direkt till banken.

Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank
i Regeringsgatan 1.

Landtmanna- & Kredit-
kassan

N:r 1 Mynttorget Stockholm.

Depositionsränta ..... 5 %
Sparkasseränta ..... 5 %
Å hvarje sparkassebok kan lyftas intill
1,000 kr. i månaden utan uppsägning.

Christianstads

Enskilda Bank

i Stockholm,

Drottninggatan 2, hörnet af Strömgatan
emottager penningar på

Sparkasseräkning

mot godtgörelse af högsta despositionsränta.
Uttag uppsägning kunna å en bok sam-
manlagt 1,000 kr. i månaden uttagas.

BRAND

FÖRSÄKRINGS

AKTIEBOLAGET

FENIX

JAKOBSTORG

Nis-
sens

världs-
berömda

NISSEN

Inreg. varum. Inreg. varum.

Bröst-

karameller

för hosta, förkylning, in-
flammation i luftröret,
kittling i strupen, etc.

Om Ni

uteslutande

använder af den äkta
Sederlinds-Blanksvärtan
(märket Elefanten i stöllar)
skall Ni finna att skodonen
hålla mycket längre hela.

G. A. SEGERLIND.

Halmstad.

Undervisning i llnesömnad

emdelas af bildad flicka. Ny metod, utan
tråkling. Hvarje kurs (pris 15 kr.) omfat-
tar 1 månad, 3 timmar dagl. Elev syr en-
dast eget arbete. Karin Egnér, Nybrogatan

Det modernaste och bästa i
Züricher Siden

sändes till fabrikspris franco och tullfritt till hemmet

CROSSE & BLACKWELL, LTD
LONDON.

Etablerad 1706. Hofleverantörer till H.M. Drottningen af England.

PICKLES, SASER, MARMELADER.

erhållas hos alla större specerihandlare inom riket.

Herrar Annonser

meddelas härmed vördsamt, att, på grund af upplagens
betydliga stegring, annonser och tillkännagifvanden böra
vara inlämnade till IDUN senast på måndagen för att
kunna inflyta i samma veckas lördagsnummer och senast
på torsdagen för att kunna införas i påföljande onsdags-
nummer.

Med utmärkt högaktning
Iduns Expedition.
Klara Södra Kyrkogata 16.

HAEMATOL.

blodbildande, aptitretande, lättsmält, angenäm smak.

Detta förträffliga närings- och njutningsmedel framställes efter
läkareföreskrift och kontroll och rekommenderas af professorer och
läkare vid bleksot, blodbrist, rekonvalescens, allm. svaghet, afmag-
ring, eng. sjuk, svaghet hos barn, dålig matsmältning och nerv-
lidande, amning m. m.

HEAMATOL är mycket rik på blod-, fett- och benbildande
ämnen och ökningen i vikt utgör i genomsnitt 4 kg. och mera på 14
dagar, hos redan starka personer bildas intet fett, endast friskt blod.
Haematol åsyftar äfven att framställa vackrare och fylligare kropps-
former. 1/4 ask 5 Mk, 1/2 ask 2.50 Mk. Finnes i alla finare affärer
eller direkt från fabriken: Ernst Krug, Dresden-Altst.
21, y, Wittenbergerstrasse 79. I.

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade

VÄFNADER

försäljas i parti från kommissionslagret
i STOCKHOLM hos ADOLF BODELL.

Skyddsstämpel.

i svart, hvitt och kulört, i storartadt ural till bal-, sällskaps- och prome-
nadaletter, meter- eller styckevis från 50 öre pr meter till kr. 20.-, direkt till
privata personer.

E. Spinner & C:ie,
Zürich, Schweiz (föret J. Zürrens' Sidenfabrik).
Zürichs äldsta Siden-etablissement, grundl. 1825
Rekvirera provver!

LEDIGA PLATSER

SOM BARNFRÖKEN finnes nu genast
1 plats för en bättre, arbetsam, enkel
flicka, som är villig att på egen hand sköta
och värda 3 små barn samt är kunnig i
sömnad och andra inomhus förekommande
sysslor. Svar till Fru L. Fischerström,
Triolbåttan. (142)

KVINNLIG SJUKGYMNAST,
utex. fr. Gymn. Centr.-Inst. med bästa be-
tyg, erhåller anställning i officersfam. i S.
Norrländ. Pretentioner: massage åt frun,
gymn. med barnen samt hjälp med sömnad.
Svar, uppt. fordringar, samt åtföljdt af bet.,
rekom. och fotografi, insändes till Fru Wid-
mark, Storhaga, Ljusdal. (154)

LÄRARINNA,

kunnig att undervisa tvänne gossar för in-
träde i 1:sta och 2:dra klasserna i elemen-
tarläroverk, önskas under vårterminen i godt
och enkelt hem på landet. Den som är
kunnig i musik äger företräde. Uppgift på
lönepretentioner jämte betyg och fotografi
torde sändas till K. L. Latorp & Finspong
senast den 6 februari i år. (149)

LÄRARINNA

önskas inom ett hem i naturskön trakt i
södra Östergötland för en flicka om 11 år,
som genomgått några klasser i en flickskola
i stad och hvars undervisning i vanliga skol-
ämnen, äfven språk, samt pianospelning,
nu skulle fortsättas i hemmet. Inga större
anspråk på löneförhållanden kunna tillfreds-
ställas. Reflekterande torde vända sig till
Veterinären K. A. Granqvist, Ydre, eller
Pastor D. Granqvist, Erstag, 1, Stockholm.

FÖR LÄRARINNA,

som genomgått Stora lärarinneseminariet
och äfven undervisar i musik, finnes af en
händelse plats i Södra Dalarna att tillträda
nu genast. Betyg, referenser, löneanspråk
samt fotografi insändas till »Bekväms plats»,
Dala-Husby p. r. (123)

EN ENKEL OCH ANSPRÅKSLÖS FLIC-
KA, kompetent att undervisa en gosse
till inträde i elementarskolan samt uti mu-
sik, erhåller anställning å Gotland. Svar
med uppgift å pretentioner m. m. sändes till
Ingenjör F. Nilsson, Rute. (115)

TILL DEN 24 NÄST-
KOMMANDE APRIL

finnes i Göteborg hos familj med tre barn
om 9, 6 och 1 1/2 års ålder, plats ledig för
en väl uppfostrad flicka, kunnig och villig
att omhänderta barnen samt att gå frun
tillhanda i allt rörande husliga göromål.
Reflekterande torde insända svar till »Flor-
ur» under adress Iduns redaktion. (160)

SKICKLIG LÄRARINNA önskas för 2:ne
S flickor om 14 år. Språkkicklighet öns-
kas. Betyg, lönevillkor och fotografi sän-
des adress kammarherre C. C. son Wäsfelt,
Kölingsholm & Kyringared. (133)

PLATSSÖKANDE

BILDAD FLICKA, ordentlig, rask, litig,
S söker plats, kunnig i matl., bakning,
sömn., strykning m. m. Svar till »Glad o.
pliktrogen», Gumælii annonsbyrå.

20 ÅRS BÄTTRE FLICKA från Da-
larne önskar komma i bildad familj
som sällskap och hjälp Villig betala något.
Svar till »T.», Stora Tuna p. r. (153)

VÄRDINNEPLATS önskas af en bättre
flicka, som äger mångårig vana i att
sköta ett hem. Svar till »28 år», Allm.
Tidningskont., Gefle. (139)

PLATS PÅ LANDET önskas af en bättre
flicka, van att deltaga i hushållet samt
kunnig i mejeriskötsel. Svar till »24 år»,
Allm. Tidningskont., Gefle. (140)

LÄRARINNA, undervisningsvan, barnkär,
skicklig i alla svenska ämnen, språk,
musik, handarbete, söker plats, Svar »Goda
framsteg», Iduns exp. f. v. b. (146)

PLATS ÖNSKAR BILDAD, hurtig flicka,
van vid arbete, kunnig i matl., bak-
sömn., handarb. m. m. Svar till »Idog»,
Iduns exp. f. v. b. (147)

BÄTTRE FLICKA önskar mot fritt vivre
B genast plats som sällskap och att gå
frun tillhanda. Svar till »23 år», Veners-
borg p. r. (144)

EN ÄNKEFRU med godt och vänligt sätt
önskar plats såsom sällskap och hjälp
åt äldre person eller ock att taga vård om
barn och deltaga i föref. göromål. Små
pret. Svar till »Z.», Varberg p. r. (145)

EN FLICKA, uppväxt på landet och med
ett godt och jämt lynne, önskar plats
nu genast på herrgård eller dylikt att gå
frun tillhanda med alla inom ett hem före-
fallande göromål. Sökanden har förut in-
nehåft dylikt plats i prästgård på landet
samt genomgått en kurs i praktiska skolan
i Kristinehamn. Lön begäres ej, men öns-
kas blifva betraktad som medlem af famil-
jen. Svar emotes under adress 19 år,
Gryllyttehed p. r. (143)

ENKEL, ANSPRÅKSLÖS FLICKA öns-
kar till våren plats i godt hem på lan-
det att gå frun tillh. Kunnig i konstväfnad
samt öfriga inomhus föref. göromål. Någon
lön önskas. Svar emotes tacksamt inom
8 dagar märkt »Villig», Engelholm p. r.
(141)

EN MUSIKALISK, ANSPRÅKSLÖS,
EN HUSLIG, UNG FLICKA af god familj
önskar plats i bättre sådan för att deltaga i
husliga göromål. Fina referenser. På lön
fästes intet afseende. Närmare genom Sven-
ska Handelsbyrå, Linköping.
(S. T. A. 56283)

LÄRARINNA, undervisningsvan i alla
ämnen, språk, musik, handarb söker
plats, energisk och glad. Svar »Anspraks-
lön», Gumælii annonsbyrå. (G. 429)

PLATS

att gå frun tillhanda önskar en bättre, an-
språkslös ung flicka. Hon har skött sin
fars hushåll på egen hand, kan läsa läxor
med minderåriga barn samt musicera och
undervisa barnen i pianospel. Hon är kun-
nig i handarbete och kan sy barnkläder.
Benäget svar afvakts i biljett till »Ungdom»,
adr. Nordiska Annonbyrå, Göteborg.
(Nord. A.-B. 6741)

EN UNG, BILDAD FLICKA önskar plats
som sällskap och hjälp i familj eller
hos äldre dam. Svar till »22 pålitlig», p. r.
Sundsvall. (149)

HUSHÄLLERSKA. En stadgad flicka af
bättre familj önskar hushållerska- eller
husföreståndarinneplats den 24 april i god
familj. Ar fullkomligt kunnig i allt som
hör till ett väl ordnat hem. Vackra be-
tyg kunna företes. Svar märkt »Ordentlig»
bedes sändt till Ost. Karup, Skottorp. (151)

EN UNG FLICKA, skicklig i alla ett
hushåll förefallande göromål, söker plats
att förestå ett hem. Utmärkt ref. från
platser kunna företes. Svar till »M», Gyl-
torp p. r. (152)

UNG, BILDAD FLICKA, af fin familj,
som en längre tid vistats i England,
önskar plats som sällskap. På lön göres ej
anspråk, men önskar blifva ansedd som
medlem af familjen. Svar till »Skånska»,
Iduns exp., Stockholm. (13)

EN FLICKA,

af god familj, van att deltaga i husliga
sysslor, önskar plats att biträda husmoder
i alla inom ett hus förefallande göromål.
Svar till »Thea», Kristianstad p. r., motses
före den 20 mars (G. A. M. 44318)

PLATS ÖNSKAS TILL VÅREN i stad
eller i litlig trakt på landet af en ung,
bättre flicka, enkel och anspråkslös, som
hushållsbiträde. Van vid alla inom ett hem
föref. göromål. Svar »Värmländska 20 år»,
Karlstad p. r. (156)

KÖPMANSDOTTER, 27 år, pålitlig och
ordentlig, önskar lätt plats som hjälp
och sällskap åt fru, ensam dotter eller äldre
herre, för hvilka hon kan vara till nytta
och nöje med de kunskaper hon har i mu-
sik och fotografiering, samt väfning, knyp-
pling och öfriga handarbeten. Ar äfven vil-
lig att vara till hjälp och sällskap åt barn
vid deras promenader, toalett och handar-
beten m. m. Värderar mera ett verkligt
godt bemötande, än stor lön. Svar till »Fam-
iljemedlem», Örebro p. r. (136)

EN UNG DAM, nordtyska, söker plats så-
som guvernant eller sällskapsdam, talar
flytande fransyska. Har tagit examen i Pa-
ris och prel. examen i Tyskland. Svar till
G. S. Rekommendation erhålles genom
Fröken Lily Hård af Segerstad, Vasag. 4,
Stockholm. (136)

NORRA INACK-BYRÅN, Mästersamu-
elsg. 52, förmedlar inack., ans. lära-
rinnor, värdinnor, sällskapsd., affärs- och
hushållsbitr., hushållerskor m. m. (148)

INACKORDERING PÅ LANDET från
I början eller mediet af april önskas af en
ung flicka i ett godt, bildadt och gladt hem,
där tillfälle finnes att lära hushåll m. m.
Svar med uppgift om pris m. m. torde
snarast sändas till »C. L.» under adress
Nordiska annonsbyrå, Göteborg.
(Nord. A.-B. 6696)

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF

(öppna alla sökandegagar kl. 1/2 10-4)

Innehållande ca: 1,650 st. skåpäck. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20,
25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till för-
(S. T. A. 55185)